

Socjo-ekonomiczne aspekty polskich inwestycji biomasowych

Jerzy JANOTA BZOWSKI
Bracka 4, 00-502 Warszawa
tel.(+4822)6289854, fax. (+4822)6285082
e-mail:jbzowski@ekofundusz.org.pl
www.ekofundusz.org.pl

Biomasa jako podstawowe źródło energii odnawialnej w Polsce (1)

- ✓ ***Polska ma wielowiekowe tradycje rolnicze***
- ✓ ***Duże ilości biomasy powstają w wyniku gospodarki leśnej, sadownictwa, pozyskania drewna odpadowego itp.***

Biomasa jako podstawowe źródło energii odnawialnej w Polsce (2)

- ✓ **Po zmianach strukturalnych na wsi duży areał gruntów ornych jest odłogowany stanowiąc potencjał dla upraw roślin energetycznych**
- ✓ **W prognozach Ministerstwa Środowiska udział biomasy w bilansie energii elektrycznej w 2010 roku wyniesie ok. 4% tj. ok. 9 mln. ton**

Biomasa naturalnym paliwem dla małych i średnich ciepłowni na obszarach wiejskich (1)

- ✓ **Po erze PGR-ów na wsiach istnieje duża ilość centralnych układów ciepłowniczych wymagających modernizacji (szacuje się ilość wiejskich kotłowni o mocach 0,5 – 5 MW na 1000 – 1500)**
- ✓ **Obecnie użytkowane są one przez zubożałą i często bezrobotną ludność, dla której obniżenie kosztów ogrzewania jest kwestią niezwyklej wagi...**

*Biomasa naturalnym paliwem dla
małych i średnich ciepłowni na
obszarach wiejskich (2)*

✓ Bardzo ważną grupą użytkowników biomasy do celów grzewczych są gospodarstwa domowe na wsi

✓ Kociołnice opalane biomasą na obszarach wiejskich przynoszą następujące korzyści:
- obniżenie kosztów eksploatacji i produkcja taniego ciepła dla użytkowników
- możliwość produkcji lub pozyskiwania biomasy własnymi siłami – tworzenie dodatkowych miejsc pracy

*Skutki pojawienia się wielkiej
energetyki na rynku biomasy w Polsce*

✓ W ciągu najbliższych 4 lat zapotrzebowanie na biomasę do celów energetycznych w Polsce wzrośnie ok. 20-krotnie.

✓ Lokalne kociołnice i ciepłownie nie będą w stanie konkurować cenowo z wielkimi elektrowniami – spowoduje to wzrost cen ciepła w istniejących obiektach na biomasę i niezadowolenie dotychczasowych użytkowników ciepła z biomasy

Bilans zasobów biomasy i podstawowe kierunki jej pozyskania

Rodzaj biomasy stałej	Potencjał		Wykorzystanie	
	PJ/rok	%	PJ/rok	%
Słoma	114,0	17,1	1,5	0,9
Siano	10,0	10,0	0,0	0,0
Drewno z sadownictwa	15,0	2,3	1,0	0,6
Rośliny energetyczne	212	31,9	0,3	0,2
Biomasa rolnicza razem	351,0	52,8	2,8	1,7
Zasoby leśne	240,0	36,1	104,0	65,0
Drzewne odpady przemysłowe	30,0	4,5	24,0	15,0
Drewno użytkowe	43,0	6,5	29,0	18,1
Drewno z pielęgnacji dróg	1,0	0,2	0,1	0,1
Biomasa stała razem	665,0	100,0	160,0	100,0

Bilans zasobów biomasy i podstawowe kierunki jej pozyskania – wnioski (1)

- ✓ **Podstawowy potencjał wzrostu produkcji biomasy leży w biomasie rolniczej, w szczególności w roślinach energetycznych**
- ✓ **Dla efektywnego wykorzystania tych zasobów konieczne jest:**
  - **zainteresowanie rolników tego rodzaju produkcją (system dopłat),**
  - **rozwój technologii zagęszczania, przechowywania i transportu biomasy**

Bilans zasobów biomasy i podstawowe kierunki jej pozyskania – wnioski (2)

- ✓ Konieczne jest skoncentrowanie badań na uprawach energetycznych i rozprzestrzenianie tej wiedzy poprzez sieć doradztwa rolniczego**
- ✓ Stworzenie korzystnych warunków dla produkcji i zbytu dla roślin energetycznych może wytworzyć nową specjalizację polskiego rolnictwa i poprawić możliwości zatrudnienia i życia na polskiej wsi**

Zwiększenie świadomości rolników

- ✓ Obecnie poprzez odpowiednią edukację rolników należy uświadomić, że niektóre odpady produkcji rolnej mogą być źródłem dodatkowych dochodów lub zmniejszenia wydatków gospodarstwa:**
  - słoma (na sprzedaż lub do wykorzystania w gospodarstwie)**
  - gnojowica (do produkcji biogazu)**

*Inne możliwości pozyskiwania biomasy
przy udziale lokalnej społeczności*

- ✓ **Pozyskiwanie biomasy jako forma robót publicznych – programu gminnego skierowanego do bezrobotnych**
- ✓ **Pozyskiwanie drewna z obszarów pozrębowych**
- ✓ **Realizacja kontraktów na czyszczenie pasów drogowych**

*Plantacje roślin energetycznych szansą
dla polskich rolników*

- ✓ **Polska ma obecnie ok. 1 mln. ha odłogowanych gruntów rolnych możliwych do wykorzystania pod uprawy energetyczne**
- ✓ **W przypadku poprawienia opłacalności upraw energetycznych możliwe są zmiany struktury upraw i dalsze zwiększanie podaży biomasy**
- ✓ **Możliwość produkcji biomasy na eksport do innych krajów UE posiadających jej deficyt**

Analiza przypadku - Pisz

- ✓ ***Największa w Polsce kotłownia komunalna opalana biomasą o mocy 21 MW***
- ✓ ***Bazuje w oparciu o duże zasoby leśne wokół miasta***
- ✓ ***Zaopatrzenie w paliwo przez szereg lokalnych dostawców – aktywizacja regionu o dużym wskaźniku bezrobocia***
- ✓ ***Wykorzystanie tańszej biomasy z ogromnego wiatrołomu z 2002 roku – kary drzew***

Analiza przypadku - Kępice

- ✓ ***Po realizacji kotłowni gminnej o mocy 4 MW w roku 2001, gmina powróciła do koncepcji użycia biomasy w m. Biesowice w roku 2005***
- ✓ ***PEC stosuje system aktywnego pozyskania paliwa poprzez udział w przetargach na czyszczenie obszarów pozrębowych***
- ✓ ***Założono kilka plantacji wierzby jako źródło alternatywne biomasy***

*Analiza przypadku -
Orzechowo*

- ✓ ***Kotłownia na biomasę zrealizowana w Zakładach Produkcji Sklejki***
- ✓ ***Wykorzystanie odpadów produkcyjnych do produkcji ciepła w zamian za dotychczas stosowany węgiel – roczne oszczędności ok.. 1 mln. zł***
- ✓ ***Realizacja inwestycji pozwoliła na racjonalizację działalności produkcyjnej Zakładu i uratowanie go przed bankructwem – zachowanie ok. 700 miejsc pracy***

*Analiza przypadku –
program PTTK*

- ✓ ***Doskonała promocja rozwiązań poprzez kontakt z liczną grupą turystów***
- ✓ ***Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w rejonach o szczególnej wrażliwości przyrodniczej – parki narodowe***
- ✓ ***Wykorzystanie biomasy pozyskiwanej na terenach parków narodowych***
- ✓ ***Poprawienie stanu bazy turystycznej stanowiącej dobro użyteczne dla szerokich rzesz społeczeństwa***

*Analiza przypadku –
Trzcianne*

- ✓ *Inicjatywa gminy skierowana na indywidualnych gospodarzy i ich systemy grzewcze*
- ✓ *Przeprowadzenie wyboru rozwiązania i dostawcy przez gminę – gwarancją jakości*
- ✓ *Zapewnienie przygotowania i dostaw biomasy dla odbiorców indywidualnych przez gminę*
- ✓ *Racjonalizacja kosztów ogrzewania w gospodarstwach oraz stworzenie miejsc*

Wnioski końcowe (1)

- ✓ *Pozyskanie, produkcja i obróbka biomasy stanowi element dodatkowych dochodów jak też aktywizacji zawodowej środowiska wiejskiego*
- ✓ *Odpowiednia polityka państwa w zakresie produkcji i wykorzystania biomasy może pozwolić Polsce na uzyskanie takiej specjalizacji wśród państw UE, tzn. wytwarzania i przeróbki biomasy na cele energetyczne*

Wnioski końcowe (2)

- ✓ Zaangażowanie społeczności lokalnych w wykorzystywanie produkowanego przez siebie paliwa stanowi element ich integracji i samowystarczalności*
- ✓ Wykorzystanie energetyczne biomasy przynosi wymierne korzyści ekonomiczne zarówno poprzez zwiększenie lokalnego zatrudnienia jak też poprzez zmniejszenie kosztów wytwarzania energii, a więc mniejszych i bardziej stabilnych cen dla jej użytkowników*

Dziękuję za uwagę

e-mail: jbzowski@ekofundusz.org.pl

www.ekofundusz.org.pl